

سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

جمهوری اسلامی ایران
وزارت کار و امور اجتماعی

معاونت پژوهش و توسعه

استاندارد مهارت و آموزشی

حکاک چرم

گروه صنایع دستی و هنری

تاریخ شروع اعتبار: ۱۳۸۱/۰۴/۰۱

کد شغل: ۸-۰۳/۴۹/۱/۲

معاونت پژوهش و توسعه: تهران-خیابان آزادی-نبش
چهارراه خوش- سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور-معاونت
پژوهش و توسعه

تلفن: ۶۹۴۱۵۱۶
فاکس: ۶۹۴۱۲۷۷
EMAIL: INFO@IRANTVTO.COM

از کلیه صاحب‌نظران
تقاضا دارد پیشنهادات و
نظرات خود را درباره
این سند آموزشی به
نشانی‌های مذکور اعلام
نمایند.

مدیریت پژوهش: تهران- خیابان آزادی- نبش چهارراه
خوش- سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور-مدیریت پژوهش
تلفن: ۶۴۲۷۶۹۴ و ۶۹۴۴۱۱۷ و ۶۹۴۴۱۲۰
فاکس: ۶۴۲۶۷۹۳ و ۶۹۴۴۱۱۹
EMAIL: DEVELOP@IRANTVTO.COM

نام استاندارد : حکاک چرم
دبیر کمیسیون : صدیقه رضاخواه
طرح روی جلد : قریبا خدابخشی
حروفچین : محسن مصباح
ناشر : سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور
تیراژ : ۳۰۰ نسخه
نوبت چاپ : اول
سال انتشار : دی ۱۳۸۰

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: چاپخانه سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

مفاهیم اصطلاحات بکار برده شده در استاندارد

- =====
- ۱- کلمه آشنایی : به مفهوم داشتن اطلاعات مقدماتی
  - ۲- کلمه شناسایی : به مفهوم داشتن اطلاعات کامل
  - ۳- کلمه اصول : به مفهوم مبانی مطالب تئوری
  - ۴- کلمه توانایی : به مفهوم قدرت انجام کار

شرایط کارآموزی :

- =====
- ۱- حداقل تحصیلات : پایان دوره راهنمایی
  - ۲- وضعیت جسمانی : دست و چشم سالم
  - ۳- سایر شرایط : طبق استاندارد

تعریف :

=====

حکاک چرم کسی است که از عهده طراحی و کپی برداری از طرحهای مختلف مینیاتور، باستانی، حیوانات و پرندگان، گل و مرغ برآمده و بتواند برش چرم و انتقال طرح بر روی چرم و حکاک بر روی آن را با ابزارهای مربوطه انجام دهد.

مدت دوره کارآموزی :	۱۳۶ ساعت
۱- زمان آموزش تئوری :	۲۹ ساعت
۲- زمان آموزش عملی :	۱۰۷ ساعت

« فهرست توانایی‌های حکاک روی چرم »

صفحه	عنوان	ردیف
۱	توانایی طراحی و کپی برداری از طرحهای مختلف	۱
۲	توانایی برش چرم با توجه به الگوی مورد نظر	۲
۳	توانایی ابزارشناسی	۳
۴	توانایی انتقال طرح بر روی چرم	۴
۵	توانایی حکاکی بر روی چرم	۵
۶	توانایی ایجاد و ساخت محصولات مختلف از چرم حکاکی شده	۶
۸	توانایی ساخت تابلوی حکاکی چرم	۷
۹	توانایی پیشگیری از حوادث و رعایت نکات ایمنی	۸

استاندارد مهارت و آموزشی: حکاک چرم
رشته: صنایع دستی رهن

نام و مشخصات وسایل	زمان		عملیات کارگاهی	استاندارد مهارت	
	عملی	تئوری		عنوان توانایی و مطالب تسویری	ردیف
- کاغذ پوستی - میسداد و خودکار	۲	۲		توانمایی طراحی و کپی برداری از طرحهای مختلف	۱
- کاغذ کاربن در رنگهای مختلف				آشنایی با مبانی طراحی	۱-۱
				آشنایی با ابزار و وسایل مورد نیاز	۱-۲
				آشنایی با انواع طرح مورد نیاز	۱-۳
				- طرحهای مینیاتور	۱-۳-۱
				طرحهای باستانی	۱-۳-۲
				طرح حیوانات، پرندگان	۱-۳-۳
				گل و مرغ	۱-۳-۴
			طراحی از حیوانات و پرندگان	شناسایی اصول طراحی از حیوانات و پرندگان	۱-۴
			- طراحی از مینیاتور و طرح گل	شناسایی اصول طراحی از مینیاتور، گل	۱-۵
			- کپی برداری از طرحهای متفاوت	شناسایی اصول کپی برداری از طرحهای متفاوت	۱-۶

استاندارد مهارت و آموزشی: حکاک چرم

رشته: صنایع دستی دهنر

نام و مشخصات وسایل	زمان		عملیات کارگاهی	استاندارد مهارت	
	عملی	تئوری		عنوان توانایی و مطالب تئوری	ردیف
- کاتر (تیغ موکت بری) - قالب تیغ دار - الگوی مورد نیاز - انواع چرم - ابر جهت خیس کردن چرم - ظرف آب - شابلون - خط کش و گونیا - طرحهای مختلف - نمونه های مختلف کار - چکش چوبی	۲	۳	- برش چرم با توجه به الگوی مورد نظر و در ابعاد مورد نیاز	توانایی برش چرم با توجه به الگوی مورد نظر آشنایی با چرم، کیفیت، انواع و کاربرد آن چرم گاوی چرم بز آشنایی با قسمتهای مختلف چرم بدن حیوان از نظر ضخامت آشنایی با لایه های متفاوت چرم گاوی و کاربرد آنها - اشبالت - شبرو - شلینگ آشنایی با ابزار و وسایل مورد نیاز برش شناسایی اصول برش چرم با توجه به الگوی مورد نظر و در ابعاد مورد نیاز	۲ ۲-۱ ۲-۱-۱ ۲-۱-۲ ۲-۲ ۲-۳ ۲-۳-۱ ۲-۳-۲ ۲-۳-۳ ۲-۴ ۲-۵

استاندارد مهارت و آموزشی: حکاک چرم

رشته: صنایع دستی دهن

نام و مشخصات وسایل	زمان		عملیات کارگاهی	استاندارد مهارت	
	تئوری	عملی		عنوان توانایی و مطالب تئوری	ردیف
			- نم زدن چرم جهت کار قلم زنی	شناسایی اصول نم زدن چرم جهت کار قلم زنی	۲-۶
- انواع قلم (برجسته کن، مدادی، سایه زن، گلایی، قاشقی) - انواع سنبه - مغار	۲	۴	- تشخیص ابزار و استفاده مناسب از آنها تعمیر قلم‌ها و تیز کردن ابزار	توانایی ابزارشناسی ۳-۱ آشنایی با ابزارهای قلم‌زنی و کاربرد آنها ۳-۱-۱ قلم برش (کاتر) ۳-۱-۲ قلم برجسته کن ۳-۱-۳ قلم مدادی ۳-۱-۴ قلم سایه زن ۳-۱-۵ قلم گلایی ۳-۱-۶ قلم قاشقی ۳-۱-۷ انواع سنبه ۳-۲ شناسایی اصول تشخیص ابزار و استفاده مناسب از آنها ۳-۳ شناسایی اصول تعمیر قلم‌ها و تیز کردن ابزار	۳ ۳-۱ ۳-۱-۱ ۳-۱-۲ ۳-۱-۳ ۳-۱-۴ ۳-۱-۵ ۳-۱-۶ ۳-۱-۷ ۳-۲ ۳-۳

استاندارد مهارت و آموزشی: حکاک چرم

رشته: صنایع دستی چرم

نام و مشخصات وسایل	زمان		عملیات کارگاهی	استاندارد مهارت	
	عملی	تئوری		عنوان توانایی و مطالب تئوری	ردیف
- شابلون - انواع طرح - چرم در ابعاد مورد نظر	۳	۱	- انتقال طرح بر روی چرم از طریق شابلون یا کشیدن طرح روی چرم	توانایی انتقال طرح بر روی چرم آشنایی با طرح مورد نیاز شناسایی اصول انتقال طرح بر روی چرم از طریق شابلون کشیدن طرح روی چرم	۴ ۴-۱ ۴-۲ ۴-۲-۱ ۴-۲-۲

استاندارد مهارت و آموزشی: حکاک چرم

رشته: صنایع دستی رهز

نام و مشخصات وسایل	زمان		عملیات کارگاهی	استاندارد مهارت	
	عملی	تئوری		عنوان توانایی و مطالب تئوری	ردیف
- انواع قلم‌ها - کاتر - چکش چوبی - انواع سنبه‌ها - چرم در ابعاد مورد نظر	۳۵	۸	- درآوردن خطوط اصلی بر روی چرم با کاتر - باز کردن خطوط با قلم منادی - برجسته کردن خطوط با قلم برجسته کن و چکش - کوبیدن زمینه و سایه زدن آن - گود کردن بعضی از قسمتهای طرح	توانایی حکاکی بر روی چرم ۵	۵-۱
				آشنایی با ویژگیهای چرم مورد مصرف - کیفیت چرم ۵-۱-۱	۵-۱-۲
				صاف بودن ۵-۱-۳	۵-۱-۴
				چرب بودن ۵-۱-۴	۵-۲
				سوراخ نبودن ۵-۲	۵-۳
				شناسایی اصول درآوردن خطوط اصلی بر روی چرم ۵-۳	۵-۴
				شناسایی اصول باز کردن خطوط با قلم منادی ۵-۴	۵-۵
				شناسایی اصول برجسته کردن خطوط ۵-۵	۵-۶
				شناسایی اصول کوبیدن زمینه و سایه زدن آن ۵-۶	
				شناسایی اصول گود کردن بعضی از قسمتهای طرح ۵-۶	

استاندارد مهارت و آموزشی: حکاک چرم

رشته: صنایع دستی و هنر

نام و مشخصات وسایل	زمان		عملیات کارگاهی	استاندارد مهارت	
	تئوری	عملی		ردیف	عنوان توانایی و مطالب تئوری
			- تزئین طرح با ابزار مورد نیاز - حاشیه زدن با سنبه - حکاک یک - نمونه طرح گل بر روی چرم	۵-۷ شناسایی اصول تزئین طرح ۵-۸ شناسایی اصول حاشیه زدن ۵-۹ شناسایی اصول حکاک یک - نمونه طرح گل بر روی چرم	
- چاقوی لیویس - اسفنج - رنگ - مخصوص چرم - قلم مو - گواش - آستری از جنس جوراب گیر - پانچ	۳۹	۸		۶ توانایی ایجاد و ساخت محصولات مختلف از چرم حکاک شده ۶-۱ آشنایی با کاربرد چرم حکاک شده ۶-۱-۱ انواع کیف پول (مردانه و زنانه) ۶-۱-۲ انواع کیف دوشی (مردانه و زنانه) ۶-۱-۳ جلد کتاب و کلاسور ۶-۱-۴ کمربندهای مردانه و زنانه ۶-۱-۵ کمر بند ورزشی ۶-۱-۶ جاسوئیچی ۶-۱-۷ تابلوهای چرمی	

استاندارد مهارت و آموزشی: حکاک چرم

رشته: صنایع دستی و هنر

نام و مشخصات وسایل	زمان		عملیات کارگاهی	استاندارد مهارت	
	عملی	تئوری		عنوان ترقابسی و مطالب تئوری	ردیف
				قاب آبیته	۶-۱-۸
				سطل	۶-۱-۹
				جای دستمال کاغذی	۶-۱-۱۰
				جا عینکی	۶-۱-۱۱
				جای موبایل	۶-۱-۱۲
			- لیویس کردن پشت کار	شناسایی اصول لیویس کردن پشت کار	۶-۲
			- دورگیری کار با توجه به الگو	شناسایی اصول دورگیری کار با توجه به الگو	۶-۳
			- رنگ کردن قسمتهای مورد نیاز کار	شناسایی اصول رنگ کردن قسمتهای مورد نیاز کار	۶-۴
			- ساخت یک نمونه زیر لیوانی شامل مراحل (آسترزدن پشت کار، سوراخ کردن دور کار با پانچ، بافتن دور کار و ورنی زدن روی کار)	شناسایی اصول ساخت یک نمونه زیر لیوانی	۶-۵
				آستر زدن پشت کار	۶-۵-۱
				سوراخ کردن دور کار با پانچ	۶-۵-۲
				بافتن دور کار	۶-۵-۳
				ورنی زدن روی کار	۶-۵-۴
				شناسایی اصول ساخت یک نمونه کمر بند یا جاسوییچی	۶-۶
			- ساخت یک نمونه کمر بند یا جاسوییچی		

سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

استاندارد مهارت و آموزشی: حکاک جرم
رشته: صنایع دستی دهنر

نام و مشخصات وسایل	زمان		عملیات کارگاهی	استاندارد مهارت	
	عملی	تئوری		عنوان توانایی و مطالب تئوری	ردیف
- جعبه کمکهای اولیه	۲	۱		توانایی پیشگیری از حوادث و رعایت نکات ایمنی	۸
- کپسول آتش نشانی			- پیشگیری از حوادث احتمالی از کارگاه	آشنایی با حوادث ناشی از کار و اصول پیشگیری از آنها	۸-۱
- وسایل کمک آموزشی			- استفاده از جعبه کمکهای اولیه در صورت نیاز -	آشنایی با جعبه کمکهای اولیه و اصول استفاده از آن	۸-۲
- فیلم های آموزشی			- رعایت نکات ایمنی و بهداشتی	شناسایی اصول رعایت نکات ایمنی و بهداشتی	۸-۳